БІЛІ СОНЕТИ

СТАРЕНЬКА РИМА

Старенька рима у паркані вірша
Прибита, мов штахетина гнила,
Займає місце. Як байдужим оком
Сковзнеш по ній, то скажеш: "Все гаразд!"

Та тільки потривож її рукою,
Переконатися попробуй сам,
Чи міцно думки цвях сидить у слові —
І вже гуде в поезії діра!

Але ще гірше, як іржаву мисль
Вганяють молотком у дошку рими,
Що зм'якла від гниття й приймає ржу!

Навіщо майструвати загорожі,
Коли вони дірками верещать,
Під'юджують невинних до злодійства?

1967

КРИЛА

Підхлібники модерному поету
Зліпили крила медом золотим —
І він подякував за те, що з птаха
Його зробили плазнем... Він гадав,

Що сонце крилечка йому оближе,
І він розправить їх і знов злетить.
Він тішився блискучою ситою,
Що нею сяяла його душа.

Не знав, що сонце бридиться гадюки,
Не знав, що у тісній, мов страх, норі,
Як горб, ті крила будуть заважати!

Щоб легше жити, він їх відрубав,
І, смокчучи засохлий солод слави,
Вдавився кісткою свого ж крила!

1967

РЕМБРАНДТОВА "ДАНАЯ"

В бентежнім тихім співі наготи,
Що не порвавсь ніде від зойку хоті, —
Пекучий спомин радощів кохання
І материнських мук передчуття.

Понад зітханням сонячного лона
І мовкнучими дзвонами грудей —
Знадливий жест жіночої руки —
Мелодія чекання і покори.

Чудується з того розпусний бог,
Що святість матері й красу коханки
Незмога ні звести, ні розвести.

Приймає він навіки образ мужа,
Свою холодну вічність віддає,
Щоб доступити мудрості зачаття.

1967

КОХАННЯ

У надвечір'ї — золоте вікно,
Сумує в ньому дівчина ласкаво.

Пливе печаль і лагідне проміння
Крізь оболоки сивого бузку.

У тому світлі швидко, мов лилик,
На мент з'являється хлоп'яча постать.
Дівча бере хустину шалінову,
На плечі накидає тремтячи.

В саду так тихо, ніби там хтось є.
— Це ти?
— Це я. —
І пролітає ніч,
Не встигли й розминутися слова.

Дивується хлопчина і жаліє,
Що на тонкому пагоні антени
Защебетала зірка світанкова!

1967

ЛОША

Поволечки ступають сиві коні,
У возі похоронному йдучи.
Господар начесав на очі гриви,
Щоб шлях на цвинтар не запам'ятавсь.

Але вони крізь гриви трошки бачать,
Вдають сліпих, щоб не смутить людей.
Ця доброта не глагоїть печалі,
Ця мудрість не розвіює скорбот.

А біля воза бігає лошатко,
То смикає люцерну з-під труни,
То забігає посмоктати дійку,

То заірже, то вибриком піде, —
І дзенькає під копитом лошати
Чиясь повеселіла вже сльоза.

1967

ВІРНІСТЬ

Коли вона сиділа на порозі
І годувала немовля своє,
Із-за причілка голубої хати
Русявий місяць вийшов, як легінь.

Перед його невинно-хтивим оком
Вона долонею прикрила грудь.
Тоді він кинув золоту крисаню
Під ноги їй, а сам у лісі зник.

Вона дитину занесла в оселю,
Поклала спати й вибігла надвір
Підняти парубоцький подарунок.

Але крисані наче й не було…
А чоловік, що надійшов з роботи,
Поцілував дружину у сльозу.

1967

НЕТЕРПЕЛИВІСТЬ

Хотів пастух почути голос Бога
В палаючім кущі і запалив
Маленький корч сухого ялівцю,
І полум'я рвонулось, як з гранати,

І жерепові нетрі зайнялись,
І стало страшно тому пастухові,
Що погорять малі пташата в гніздах,
Нездатні ще втікати із вогню.

Він кинувся гасити ялівець,
Але було вже пізно. Все згоріло.
А Бог мовчав, бо іншого любив.

Не дочекавшись об'яву любові,
Спалили ви, прокляті лжепророки,
З нетерпеливості мільйони крил!

1967

ХЛІБ

Нема такого хліба на землі,
Як той, що моя мати випікала
На зелені горіховій в печі,
Глибокій, мов тунель коло Яремча.

Як небо зорями, той мамин хліб
Обсипаний був зернятками кмину,
Він кликав і манив мене здаля,
Як свято пахощів у нашій хаті.

Я не збагну ніколи, як вмістилось
Моє життя в маленькім слові "хліб",
Вселенна — в зірці тмину запашного.

Живе в нім мати, що давно померла,
І той горіх, що з туги всох за нею,
Мені в тім слові тихо шелестить.

1967

МІСТ

Йому ріка, неначе гільйотина,
Крижиною стинала дужий карк;
Йому ламали тараном ключиці
У повені серпневі юрби хвиль.

Йому під серце клали динаміт —
І він злітав, як змій дитячий з дикту…
Було, лишались тільки чорні палі,
Як тіні місяця попід водою.

Та він відроджувався кожен раз —
Бетоном бралися бики й бервена,
З його слідів гнилих зростала сталь!

На ньому я збагнув безсмертя тайну:
Міст воскресає, зводиться, встає,
Бо він — частина вічної дороги!

1967

ДИВО

Курилась ватра, я лежав, як дим.
Твого волосся золота колиба
Ласкаво намагалася мене
Всього-всього вмістити під собою.

Супутник, як допитлива зоря,
Летів поволі, щоб не пропустити
Того, що статись мусило внизу, —
Вже наближалася хвилина дива.

В твоїх очах я оленя уздрів —
Він розігнавсь і гострими рогами
Нас пригвоздив до каменя обох.

Сплітались болі, і земля взяла
В свої глибини твій гарячий подих —
Майбутніх весен молоду теплінь.

1967

СУТЬ

Знайдуться дошки на мою труну
Так, як знайшлися на мою колиску,
Але колиска залишилась людям,
А домовина буде лиш моя.

Слова знайдуться на мою печаль
Так, як знайшлися на веселу пісню, —
Та чи візьмуть у мене пісню люди?
Та чи помре зі мною смуток мій?

Це дуже тяжко — написати пісню,
Що, мов колиска, йде із роду в рід,
Від маминих очей до зір гойдає.

Це тяжко — плакати на самоті
І зберегти для себе власну тугу
Такою неподільною, як смерть.

1967

ЗАХЛАННІСТЬ

Наосліп ходить в яблуці хробак,
Та не шукає виходу до світла.

Він сам собі дорогу прожирає,
Крізь їдло і до їдла повзучи.

Як тільки засвітліє перед ним,
Мов небо досвітком, тонка лушпина, —
В солодку темінь золотого плоду
Він швидко повертається назад.

Він дзвони зерняток, що б'ють на сполох,
Поволі глушить, обсотавши їх,
Бо тишу любить він ще більш, як пітьму.

Він серцевину знищує дотла,
Щоб яблуко, яке йому дісталось,
Не відродилось в дереві живім.

1967

СМІХ

Було їх двоє на льоду. Він падав.
Вона м'який підстелювала сміх.
Блакитні ятагани ковзанів
Поблискували в місячному світлі.

Синіли снігом береги ріки,
Як два тумани, що зійтися хочуть.
Між ними лід іскрився сміхом щастя,
В цілунку голос дівчини стихав.

Раптово до закоханих із ночі,
Як щезник, вимчав майстер-ковзаняр,
І, видно, гратись він забаг із ними.

Регочучи, крутився він, як дзиґа,
Від реготу, здавалось, тріскав лід,
Але закохані вже не сміялись.

1967

ДЕРЕВА

Мені ненависна дерев покірність:
Рубай, коли, пали — вони мовчать.
Однісінька сокира проти лісу
Виходить, не боїться, страшно б'є!

Люблю я вперту гордість деревини —
Води не попросити в спекоту,
Ніколи не ховатися від грому
І перед сонцем не стояти взгин!

Висока гідність і низька покора
В одній душі, в однім листку живуть —
І цю огидну єдність проклинаю!

Чим вигнати з дубів тупе мовчання,
Коли воно вже звикло до вогню,
Що душу лісу в попіл обертає?

1967

ВИНОГРАДНИК

Парад полків зеленої піхоти
Спинився під горою і застиг.
Кілок звичайний замість карабіна
Тримає кожен воїн при нозі.

Тяжкими гронами висять набої,
Аж повгинались плечі вояків.
Впаде команда — й вирушить на гори
Велике військо сонця і землі.

В одній шерензі я помітив місце,
Де стати б можна (пагінець усох,
Посаджений для ладу в каменюці).

Те місце я оглянув і подумав:
Піду туди і стану там колись,
Щоб жили каменя запульсували.

1967

ПРОЩАННЯ

Сто тисяч коней жально заіржало.
Поблід і знепритомнів голос мій.
Вона зайшла в літак. Мов тінь її,
Відрубана дверима, я зостався…

Десь там, за синьою горою неба,
Чекав на неї нелюб — шлюбний чин,
А я для неї спомином ставав
І чув, як вітер віє вже крізь мене.

На похороні ми вчимось прощати,
Кохаючи, прощатися вчимось,
Та не збагнемо цих наук ніколи.

Я на плиті летовища писав
Обцасом гумовим, немов для жарту:
"Тут спочиває вкрадена любов".

1967

ПРАПОР

Серця правдиві притягають грім.
Тому не треба скаржитись ніколи,
Що хтось упав, розколотий навпіл,
Або посивів чи осліп ще юним.

Як ти боїшся — виріж, викинь геть
Своє нездарне й небезпечне серце,
А замість нього в груди впхай собі
Ганчірку, що до блискавок байдужа.

Але, вчинивши так, не вибігай
Із хати в бурю, не вдавай сміливця,
Коли онучу носиш за ребром.

Вся кров твоя не зробить з неї стяга,
А крапля крові серця, що жило, —
Хустинку вознесе понад віками.

1967

ОСВЕНЦІМ

З Освенціму не повернусь ніколи,
Хоч добровільно я сюди прийшов.
Тут черевички донечок моїх
Говорять вирваними язиками.

Тут окуляри батькові на купі
Побитих скелець, звихнених оправ
Я по волячій жилі розпізнав,
Що нею зв'язані вони в надніссі.

Тут мамину впізнав я сивину
У стосі кіс жіночих — по стеблині
Сухого променя із косовиць.

Метафор не шукайте в цьому вірші,
Хіба що не було у вас батьків
І ви дітей ніколи не взували!

1967

ЖАЛЬ

Послала мати по гриби хлопчину,
І в темнику він загубив стежки.
Його здавили натовпи кущів,
Тягла за поли, наче пес, ожина…

Коли стемніло, він почав кричати,
Злякався голосу свого й замовк.
В його сумне обличчя звідусіль
Вдивлялась ніч очима ведмедиці.

Збудився жаль у молодій душі
За матір'ю, за сонцем, за дитинством,
Та скаржитися не було кому.

Не вмер той хлопчик, та його немає,
Нема вже й того лісу на землі, —
Лишився тільки жаль в моєму серці.

1967

МОТИЛЬ

Застукав дятел на сосні. Метелик
Червоної кори злетів на сніг.

Його юнак закоханий піймав,
Немов живого, затулив у жменю.

Його приніс він дівчині своїй —
Серед зими дарунок незвичайний! —
Він чув, коли дивився в очі милі,
Як лоскітно в долоню бивсь мотиль.

Лови! Лови! — І крилечка мохнаті
Задихали, знялися, зникли вмить,
Але дівча не бачило нічого.

А вітер звіяв із його руки
Соснової кори пекучу трину —
Любов чи тільки пил від мотиля?

1967

ЛУК

Вона лежала навзнак у траві,
Розкинувши долоні для обіймів.
А лінія грудей і рук її
Творила образ лука в ту хвилину.

Я на зап'ястя тятиву напнув,
Здавивши пружну непокору лука.
Живої зброї вигини тугі
Я гладив, наче перед поєдинком.

Замало стріл в моїм сагайдаку —
А ворог наступає і сміється,
Та я повинен виграти двобій.

Тому свій лук на вірність заклинав я,
Чимраз коротшу міряв тятиву,
Аж доки він не закричав із болю.

1967

СЛОВА

Я поховав немало слів. Убили
Їх лицеміри. Потім неживих
Погвалтували графомани. Жах
Покори їхньої холодний. Люди

Уміють воскрешати їх. Нема
На це таланту в мене. Осоружні
Синці на тих покійниках. Не міг я
Цілунками накрити їх. Лиш це

Могло б дихання їм вернути. Спомин
Про них мене лякає. Може, я
Так само винен в їхній смерті? Годі

За тліном побиватися. Навіки
Зарив я в серці їх. Однак боюсь, —
Вони там зворухнуться хробаками.

1967

ЗЕМЛЕТРУС

На моруги, на пагорби, на доли
Свій жовтий килим стелить листопад.
Ще не пролежав на землі він днини —
Вже ватрами пропалені дірки.

Так наміри нездійснені лягають
На душу мертвим листям. Підпали
Те злото дороге вогнем розваги
Або збери і — в стайню на підстил.

Все гнитиме під снігом сивих буднів;
Крик совісті обернеться у струп'я,
Що показатись людям буде сором.

Захочеш, мов земля, гнилизну скинуть —
Та знай, що небезпечний землетрус,
Бо він народжує каміння й горе!

1967

СПОГАД

Я не скажу тобі, що ти змінилась,
Що зморшки появились, як сліди
Дрібнесеньких стеблинок після сну
Трудженного на запашній отаві.

Я не скажу тобі, що надвечір'я
Глибинами в очах твоїх лягло,
А верховинним кряжем золотих
Твоїх зіниць проходить зморне сонце.

Тепер міцніше я тебе люблю,
Бо ясності, і доброти, і світу
Знаходжу більше в погляді твоїм.

Тепер ти звільна в спогад переходиш,
Та в пахощах стебла твоєї зморшки
Причаєна мого життя снага.

1967

ЛИСТ

Коли мій батько відійшов назавжди,
В його столі знайшли ми "Кобзаря",
А в книзі декілька старих квитанцій
І мій пожовклий, ще студентський лист...

Я звідомляв, що почуваюсь добре,
Що не потрібно помочі мені,
Хіба що — передати трохи бринзи
Та на кулешу свіжої муки.

Тепер мені того писання сором!
Так, ніби мій отець не мав душі
І сам, крім їдла, не жадав нічого.

Як я забути міг, що шандарі,
Давно пронюхавши, в кого "Кобзар",
Як Довбуша, боялись мого батька!

1977

ЗИМА

Стрункі, червоні сосни на снігу, —
Дівчата, викупані в ополонці.
Кожухами їх вітер обгортає,
Та не бояться холоду вони.

Сорочки їхні та корали висять
На темному, як ніч, кущі калини.
От підійти б і заховати одяг
І вчути сосон лебединий крик!

Я підійшов і нишком придивлявся
До танців на пороші золотій —
І чув, як хлюпає вода під льодом.

А потім, як дерева одягнулись,
Я бачив у заметах над рікою
Бентежний слід дівочих босих ніг.

1977

ВЕСНА

Мов чорний ґніт погашеної свічки,
Коло дороги дерево стоїть.
Натомлені й пожовклі, як діди,
Лежать сніги з закритими очима.

Та вже синиця скрипку золоту
Настроїла і вихваляє сонце.
І поверх льоду каламутні води
Течуть, як вовна із брудних овець.

Мені на серці легітно. І я
Сміюсь до незнайомого дівчати;
Життя — це, мабуть, уміх весняний.

А потім я злітаю і лелеці,
Що на вербі гніздо, як храм, будує,
Галуззя урочисто подаю.

1977

ЛІТО

Кружальцем ядровитої цитрини
З блакиті сонце скочується вниз

І на вечірнім обрії горить,
Мов на корі вишневій крапля клею.

Жінки грудасті й голі, як богині
З полотен Рубенса, до річки йдуть;
Просвітлюється плесо в комишах,
Мов абажур зелений, сяйвом плоті.

Втім, надбігає молодий кентавр —
Кінь і юнак — одне єство безумне —
Врізається у воду, в крик і сміх.

Від наляку дебелі молодиці
На здутих сорочках у небеса
Возносяться, як янголи русяві.

1977

РЕВНОЩІ

Нема вже світла темного в очах,
А в голосі — гріховності хрипкої…
Ти спокушала цілий світ колись,
Я в ревнощах спекотних задихався.

Лишилась тільки чистота сліпуча,
Як після віхоли нічної сніг:
Нікуди не втікає він — лежить!
З незайманості проступає холод.

Моя душа опалена вогнем,
Як деревина в полі, під якою
Розводили багаття мандрівці.

Мені здається, що життя минуло,
А то лиш ревність вигасла моя —
На сніг злітає сажа пластівцями.

1977

СЛЬОЗИ І ПІТ

"Не треба нам нічого, все для тих,
Що після нас прийдуть під вічні зорі.
Вони за нас повинні жити краще,
Хай наші сльози в сонце їм течуть!"

Так безутримку мовить лицемір,
А я кричу: "Мовчи, старий шахраю,
Ніхто за тебе жити вже не буде,
Будущині не треба сліз твоїх!

Ти вибудуй для себе автостраду,
Ти вимий вікна для своїх очей,
То й буде дітям шлях і сонце в хаті.

І не питай про тих, що на війні...
Бо смерть за волю — це найтяжча праця,
Тече у сонце людства смертний піт".

1967

МОХ

Зелений мох на камені росте,
Неначе тишина тисячолітня
На світ виходить з кам'яної плоті
І так згортається, як їжачок.

Налякана грозою й криком птиць,
Вона жадає знову повернутись
У темноту і рідне безгоміння
Бездонного камінного нутра.

Але немає тому порятунку,
Хто вийшов з небуття, — і навіть смерть
Йому вже не поверне супокою...

Клекоче буря, блискавка, як лом,
Із каменя здирає грудку тиші
І спалює божественним вогнем.

1977

ГОЛОС

Облудний вірш у золотому горлі
Свого творця звучить, як правди звук,
Ляклива нота — смілістю бринить,
Безсила — грає громом помсти й кари.

Коли ж гортань нездари відпалає,
Його поезії втрачають блиск.
Вони бояться вийти із книжок
Без голосу його, як без одежі.

Немов ляльки, — допоки є актор, —
Вони говорять, плачуть і сміються;
Відходить він — приходить німота.

А ти, моє трудне й пекельне слово,
Чи заговориш, як мене не стане,
Чи разом з голосом моїм умреш?

1978

ТВОРЧІСТЬ

На палі гинеш. Сліпне тихий зойк,
Сухою виноградною лозою
Рука звисає, ніби не твоя вже,
По слупі кров тече, як афинник.

Втім, подають тобі на кпину лука —
Султан регоче, євнухи пищать.
І ти, хто смерті в них благав, — скоріш! —
Тепер хапаєш кілька стріл зубами.

Так творчість починається. Болить,
А потім правди й помсти прагне серце.
Пиши — так ніби мить остання йде.

Не зрадить слово тільки те, якому,
Мов Байда, зором ти відміряв шлях
І дав співаючу, сміливу душу.

1967

СЛАВА

Нещасний той, хто дався закувати
У бронзову одежину живцем.
В тяжкій, убивчій славі ледь бриньчить
Його душа, неначе муха в танку.

Він ворухнутися не може сам,
Його, немов каліку, носять люди.
Тоді, мов лах в землі, згниває мозок,
Застояна засмерджується кров.

І ті, що двигали його на плечах,
Поклони били вірно перед ним,
Зачувши люті запахи гнилизни,

Випорюють з металу автогеном
Свойого ідола смердючу кість
І кидають її гієнам ночі…

1969

ГОЛГОФА

Це страшно, як людину розпинають,
Не йнявши віри їй, що Бог вона;
Плювками прибивають до хреста
Невинну душу, генієм пойняту.

А ще страшніше, як знімають ката
З охрестя справедливої ганьби,
Навколішки стоять довкруг мерця
В молитвах ждуть, що він от-от воскресне…

Одна Голгофа споконвік була:
Розбійник і Творець висіли поруч,
І в темряві не розрізняли їх.

Та ми повинні бачити при світлі,
Де вбитий Бог, а де всесвітній хам,
Що перед смертю розпинав народи.

1969

БОГ

Двома хлібами тисячі людей
Голодних ти нагодував, і воду

Перетворив на золоте вино,
І воскресив мерця в студенім гробі,

І, маючи таку страшну могуть,
Пішов на хрест, підклав тонкі долоні
Під гострі цвяхи, з болю та жаги
Зомлів і вмер, до дерева прибитий.

Але стражданнями не врятував
Од мук нікого, хто на цьому світі
Мав чудотворства небезпечний дар.

І всі вони померли і воскресли.
І тільки через людську невмирущість
Доведено, що ти насправді — Бог.

1969

ВІНКИ

Куди дівати нам вінки тернові?
Чи ж то не забагато на один
Народ, який не хоче помирати,
Того колюччя, тих сумних корон?

Оперезати світ могли б ми терням,
Яке на чолах предків запеклось,
Облите їхньою святою кров'ю,
Гартоване у праведнім вогні.

Та світові чужих страждань не треба,
Він має власні болесті й дроти,
Свої месії в кожного народу.

Тож хай же будуть з нами ті вінки,
Щоб з дотику до них росли ми всі,
Щоб їх і наші діти не боялись.

1969

МАТИ

До матері я в спогадах вертаюсь,
Кладу своє зажурене чоло
На темних жил вузли та блискавиці
Її спрацьованих і скорбних рук.

Вони мене не вдарили ні разу,
Голубили, здається, лиш тоді,
Як ми прощались. Так було востаннє,
Коли назавжди мати відійшла.

Я не боявся рук її трудженних,
Але тривожно думаю тепер,
Чи перед ними я не провинився?

Я чую в скронях пульс тих рідних жил,
В них бачу блискавку мого сумління,
Що осяває темряву душі.

1978

ЛІТАКИ

Як зграя риб, завмерла в ясних водах,
Посеред поля сяють літаки.
Один злітає в небеса — так щука
Злітає, упіймавшись на гачок.

Здається, що на хмарі чи десь вище
Сидить собі незримий риболов,
Метає спінінг і на високості
Він витягає срібні блискавки…

Щаслива, мабуть, лиш ота рибина,
Що з ротом окривавленим шугне
Назад у плесо! Але ж так буває,

Що з неба не вертається літак.
Куди ж діває свій важкий улов
Могутній і невидимий рибалка?..

1978

ХМАРИНА

Десь у зелених плесах Лючки й Прута
Я бачив ту хмарину ще малим.
Вона була немов печальна жниця,
Що над дитям здрімалася в снопах.

Я впізнавав себе в її дитині
І знав, що сниться їй жахливий сон.
Збудіться, мамо!.. Хмара відпливала,
А я йшов їсти панщизняний хліб.

Тепер я в рідні води заглядаю,
Та вищі вже над світом небеса,
І в зорі обернулись наші сльози.

Все одійшло, лиш мамин білий серп,
Що випав із мозольної руки,
В стерні небес вечірніх тужно сяє.
1978

РОДИНА

Є в кожної людини рідне древо —
Як зірка чи як мати. Доки грім,
Захекана сокира чи пила
Не вб'ють його, душа росте і квітне.

Залежність незбагненна і сувора
Від неба і землі. А як знайти
Свою зорю і дерево своє,
Свою небесну і земну родину?

Ні, не одразу розгадаєш дух
Спорідненого світла, таємницю
Руки своєї в жилавім листку.

Шукаєш деревини і світила,
Але знаходиш матір. Скрізь вона —
І в променях, і в коренях, і в дзвонах.

1979

ЦІЛУНОК

Від поцілунку підлої людини
Душа твоя стемніла. Заболів
Нерв совісті, ласкаво перетятий,
Мов стрічка на врочистім відкритті

Музею чи моста… Чому не вдарив
Ти цілувальника того в лице
За жест Іуди, а йому скорився —
Цілунком на цілунок відповів?

Фальшива та наука, що навчає
Все віддавати точно: лжу — за лжу,
А правду — лиш за правду. Ти отруту

Чужої підлості в собі лишив,
Бо відплатив брехнею за брехню…
Міст чи музей? Та ні — смітник звичайний.

1978

КІНЬ

Я розпрягав його, коли смеркалось…
Мордованого в плузі цілий день,
Блискучого, змокрілого від поту,
Виводив пастися на сіножать.

А там я спутував його і вірші
Читав йому свої. Трудженний кінь
До місяця поблискував очима
І плакав, що не тішило мене,

Бо ж я читав йому веселі твори
Із парубоцьким гумором. А він
Своє щось думав. Але й так бувало,

Що я читав поезії сумні,
А він іржав, і сміх його лукавий
Ще й досі у душі моїй дзвенить.

1978

ЩЕ ПРО КОНЯ

Я допускаю, що в мені живе
Душа коня, бо на зелені трави

Мене весною тягне, а під осінь
Люблю я в білім золоті вівса

Купатися. Вівсяні колоски
Мене бентежать ніжністю. І страшно
Ненавиджу я хомути і шлеї,
Вуздечки й шори, сідла й нагаї!

Та в мене є ще й риса протилежна
Натурі кінській — я до ворогів
Підходжу не задкуючи, відверто

Дивлюся в очі їм і на диби
Піднятись можу навіть перед Богом,
Лиш до нікчеми спиною стаю!

1978

ПОГЛЯД У КРИНИЦЮ

Я розумію світло. Це — душа.
Любові й космосу глибини. Жертва.
Блиск розуму. Благословіння миру.
Палання рук. Веселощі трави.

А що таке темноти? Я не знаю.
Можливо, це — самотності печаль.
Дух каменя. Жало злоби. Липкі
Пов'язки мумій. Заздрість ненаситна.

Але без темряви свою снагу
Не може сяйво людям об'явити;
Потрібна ніч знесиленим очам.

Тьма смерті очищає джерело
Людського зору, як пісок підземний —
Ті води, що прозріють у криниці.

1979

СВІТЛЯК

Гниле й нужденне сотворіння ночі
З нутром сяйливим. Думка темноти.
Студена іскра вічності. Зоря
Болотного листка. Печальна мрія

Розчавленого ржею двигуна
На цвинтарі автомобільнім. Радість
Поета, що мертвотного вогню
Од справжнього не може відрізнити.

Яскравий поклик пустиря. Душа
Колоди струхлявілої. Нікчема,
Що випадково генієві путь

Освітлює. Благословенна крихта
Повзучого, розваленого сонця.
Світляк — хробацтва недосяжний бог!

1979

КАМІНЬ

Все прах на світі. Може, тільки камінь
Безсмертя відає. Сліди коліс
На ньому жолобами пролягли.
І так довіку буде. Жовте листя

Чи весняний струмочок проспіває
По тих заглибинах своє життя
Коротке й помережане, а він
Лежатиме, вмурований в дорогу.

Та все-таки лишень у тих листках
І в тій воді відчує він правічне
Жадання бути шляхом кам'яним.

І вся його німотна невмирущість —
Ніщо без дзвону воза, що колись
Один-єдиний раз промчав по ньому.

1979

ТРАВНЕВИЙ ДОЩ

Травневий дощ збудив ліси і трави,
Сади й чагарники, серця співців
Крилатих і слова людей ясних, —
І все те зацвіло й зазеленіло!

Та потрапляли ще йому на очі
То всохле дерево, то мертвий дух
Людини спідленої, й через ті
Прояви почувався він нещасним.

Дощ плакав, та недовго: "Хай згорить
Те, що не воскресає від вологи!" —
Пішли в роботу стрільна блискавок.

І не одна суха смерека впала,
А ті, з громовідводами на душах
Трухлявих, усміхаються й живуть.

1979

ЧЕРЕМХА

В скелястім урвищі росте черемха.
Не досягти нікому. Тільки я
Колись давно, як той козел альпійський,
Доскакував до неї, і ламав

Квітуче гілля, і злітав на ньому —
З цапка робився лебедем. Тепер
Хтось інший там ламає білі квіти —
Я ревно заздрю, й болісно мені,

Що вже таких чудовних перетворень
Не звідаю. Коли жіноча плоть
Знадлива, та, що сонцеві ніколи

Не відкривається, мені сяйне,
Як та черемха в підкарпатській прірві, —
Вгорнусь крильми, та рогів не згублю.

1979

ПЕРЕДЧУТТЯ

Це я, а це — моє передчуття.
Воно, як поводир, мені дорогу
Показує і сіпає за душу,
Коли потрібно квапитись, але

Буває так, що до його плеча
Шукаючими пальцями я прагну
Торкнутися, немов сліпець. Немає,
Нема його. Я сам. А треба йти!

Я падаю й від болю сатанію,
А мій насмішник тут як тут — мене
Навмисне покидав, щоб я забився.

Звичайно, він не кожну яму бачить;
Колись обидва ми впадем, тому
Свій плач і сміх його благословляю.

1979

ПОГЛЯД

Приїхала на день і погляд мій
Благаючий забрала із собою,
А слово ненароджене лишила
В душі моїй, як у землі зерно.

Я чую — кільчик рухає ножем,
Повільно пробивається й коріння
У серце запускає — буде колос,
Як сонце, променистий. Прагну я,

Щоб ти свої боління і тривоги
Заколисала на стеблі зорі,
Що з мого серця тихо виринає.

Дивись на небо — це єдиний спосіб
Мені благальний погляд повернути
І взяти сяйво колоска мого!

1979

ТУГА

Ця жінка жде мене. Вона стоїть
На хмарі позолоченого листя

Під кожним явором. Вона чекає
Мене опівночі на площах міст.

Вона по водах весняних, розлитих
Поміж хатами, йде навстріч мені.
В ілюмінатор літака мого
Злітаючого — дивиться знадвору.

Ніщо так не відлякує мене,
Як усміх скорбний на її обличчі,
Ніщо так не приваблює, як зір

Її очей жорстоких, у котрому
Я запримітив ласки пломінець,
Глибинний зблиск не смутку, а любові.

1979

МОРЕ

Покрите інеєм осіннє море,
Як нива степова. Та в глибині
Воно освітлене прожекторами,
Немовби там пливе підводний флот.

Крізь хвилі, що завмерли, мов луска,
Я бачу затонулі гори. Літо.
Роса, як срібні сіті, на траві.
Мій батько й пращури мої там косять.

Вони виходять з моря і назад
Вертаються в блакитні далечизни —
Лиш коси їхні берегом шугнуть.

Звичайно, десь там ходять кораблі,
Та все громаддя вод здвигають плечі
Моїх далеких предків. Море йде.

1979

СІЗІФ

Я весь охляв. Пропаща моя праця.
Камінна брила знов скотилась вниз,
А жолобом, який вона пробила,
Пішла з гірського джерела вода.

Тепер мені напевно буде тяжче
Слідами мокрими, проти води,
Викочувати камінь на вершину,
Але дороги іншої нема.

Я витрутив наверх свою опоку,
Та вирвалась вона мені із рук,
І загуділа, скачучи, в долину.

Тоді я нахилився до джерела,
Напився води, умив лице від поту,
Зміцнів і взявся до роботи знов.

2004

ТАЄМНИЦЯ

Ти не сказав нікому про той час,
Як зброю мав і був самим собою.
Хоча нікого ти не вбив, одначе
Боявся кари за повстанські дні.

Тепер тебе прославив би назавжди
Твій гріх, що обернувся в мужній чин,
А ти мовчиш, бо звик до таємниць,
Що від падіння душу береже.

Мовчи, не дайся спокусити славі,
Про таїну свою не говори,
Не сповідайсь ніколи і нікому,

Бо вимовлена вголос тайна правда,
Як серед ночі збуджене дитя,
Кричить, не тішиться, а тільки плаче.

2004

ЧАС

Не буде так, як скаже новий цар,
Що на руїнах камені збирає,
Не відбудується стара тюрма,
Валитиметься далі те, що впало.

Не поспішай з пророцтвами сліпими!
Хіба собори ставились не з капищ,
Хіба церкви не зі старих святинь
Язичницьких возводилися в Римі?

Не змінює нічого в світі час,
Він лиш міняє форми поневолень,
Тепер вже не майструє він замки,

А волі маску подає цареві,
А той будує не тюрму, а храм,
Де вішателів блискотять ікони.

2004